

[דף סיכום בחינה](#)

מזהה בחינה: 001000276823 מזהה סטודנט: 403054

שם קורס: ילדים במשפט

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	100.00	93.00

0

ציון בחינה סופי : 95.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

***** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "ג'יבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat *****

מספר הקורס: 99-9121-01

שם הקורס: ילדים במשפט

סמסטר ב'

מועד א'

שם המרצה: ד"ר איריס עדניה נץ

משך הבחינה: שעתיים

חומר עזר – יועלה כנספח לבחינה – אמנת זכויות הילד, חוק הנוער (טיפול והשגחה), חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), חוק אומנה לילדים.

בהצלחה!

ניקוד על שאלה 1

ההליך החדש

בקשת העו"ס המקורית מבוססת על סעיף 2 (לחוק הנוער טיפול והשגחה). היא ביקשה להוציאה למסגרת חוץ ביתית ע"ב סעיף 3(4) לחוק ובית המשפט אישר את בקשתו. במהלך תקופה זו ר' עברה טיפול משמעותי וכעת נמצאת במקום אחר. לפי סעיף 12 לאמנה, קיימת לה זכות השתתפות ויש לקחת בחשבון את רצונה. כעת, היא מעוניינת לשנות את החלטת בית המשפט ולעבור חזרה לביתה (סעיף 14 לחוק הנוער טיפול והשגחה). ככלל - המקום הנכון לילדים הוא בבית עם הוריהם וזכותו לחזור לשם אם הוצא (סעיף 3(א) לחוק אומנה). יש לבחון את יכולתה של אמה לספק לה את הזכות לחיים, הישרדות והתפתחות (סעיף 6 לאמנה). לפי סעיף 3 לאמנה עקרון העל הוא טובת הילד. נבחן את האינטרסים בטובתה לפי סעיף 4(א)-(ב) לחוק אומנה.

(1) שלומו הגופני והנפשי - ר' אמנם מצאה עצמה במצבי סיכון בעבר אך שלומה הגופני היה תקין בסך הכל. מבחינה נפשית ברור שלאור רצונה יהיה לה טוב יותר בבית.

(2) גילו וכישוריו - גיל 15 הוא מתקדם מספיק, נראה שלאור הטיפול וההתקדמות ביכולתה של ר' לקבל החלטות מושכלות.

(3) רצונו והרגשותיו בהליך הנידון - עמדותיה ורצונה לשנות את הליך הטיפול ולחזור הביתה ברור.

(4) ממד הזמן - ממד הזמן קובע שילדים חווים את הזמן לאט יותר - חצי שנה של טיפול מרגישה כתקופה ארוכה ומשמעותית מאוד אצל ילדים.

(5) מאפייניה ותכונותיה - תכונותיה מלמדות שתחת טיפול מתאים ר' מסוגלת להתנהג בצורה תקינה.

(6) השפעת ההחלטה - ההשפעה הצפויה לטווח הקצר והארוך יכולה להיות חיובית ושליטית. מצד אחד האם עשויה להשפיע עליה לרעה. מצד שני ר' עברה טיפול ותחת השגחה מתאימה וטיפול נוסף היא עשויה להמשיך במסלול התקין. הזכות לזהות מחזקת את השיקול להחזירה לביתה שם תקבל את הסביבה המתאימה לה ביותר (סעיף 8 לאמנה).

(7) קשרים עם הורים - ר' מעוניינת בקשר עם אמה ואחיה, היחסים ביניהם היו תקינים ויש לאפשר לה לחזור לביתה (סעיף 9 לחוק אומנה). יש להדגיש גם את הזכות לקשר אחאי.

(8) עמדת ההורים - אמה מעוניינת לקבל את ר' בחזרה ולא רצתה להוציאה מלכתחילה. הנ"ל מעוגן גם בסעיף 9 לאמנה. נראה שזכותה להשתתפות מומשה בהליך המקורי ויש לוודא שכך יהיה גם בהליך הקרוב.

(9) יכולת ההורים לספק את צרכי הילד - האמא לא עמדה באחריות ההורית שלה והזניחה את ר' (סעיף 15 לחוק האפוטרופוסות). היא לא דאגה לממש את זכותה של ר' לחינוך ואפשרה לה לא להגיע לבית הספר (סעיף 28 לאמנה). היא גם לא דאגה לה להגנה ולחיים וביטחון (סעיף 6 לאמנה). האם לא עברה שיקום ולא בטוח כלל שיכולתה הנוכחית להבטיח את זכותיה של ר' במלואן שונה משהייתה טרם הוצאתה מביתה.

ממלול הנתונים האמור נראה כי ר' יכולה וצריכה לשוב לביתה. אמנם מצבה לא היה תקין בטרם הוצאתה ונראה כי האם לא עברה תהליך שיקומי בעצמה. עם זאת הוצאתה מביתה הייתה לר' קשה מאוד לאור התנהגותה ואף הובילה אותה לבצע מעשים גרועים יותר משעשתה לפני כן. מאז, ר' עברה טיפול משמעותי וניתן להחזירה הביתה תחת השגחה והמשך טיפול שיוודאו שהיא נשארת במסלול התקין, מקבלת את כל זכויותיה וממשת את הפוטנציאל בה. ניתן להעזר באחיה שעובד בצורה סדירה ומנהל חיים תקינים כמשגיח בבית לצד טיפול גורמי המקצוע. כך, ימומשו זכותיה של ר' בצורה המיטבית ביותר. במקרה בו המצב יחזור לקדמותו וזכויותיה של ר' יפגעו שוב, ניתן יהיה לפתוח בהליך חדש ואף להשתמש באמצעי חירום במקרה הצורך (סעיף 11 לחוק הנוער טיפול והשגחה).

לחלופין ניתן לשקול לנסות ולאתר את אביה או קרוב משפחה אחר בעל מסוגלות גבוה יותר מאמה ולהעבירה לאומנת קורבים אצלו (סעיף 38(א) לחוק האומנה). חשוב לציין שר' מעדיפה את ביתה וכאמור זכותה להשתתף בהליך ויש לקחת את רצונה בחשבון (סעיף 11 לחוק האומנה - דרך האפוטרופוס לדין).

בהתייחס להליך הראשון טרם הוצאתה למסגרת חוץ ביתית - האם עמדו לר' ולאמה כל הזכויות המגיעות לה? זכות ההשתתפות (לאם בעצמה ולר' באמצעות אפוטרופוס לדין). האם רוצנן נלקח בחשבון?

בהתייחס לצו הביניים שכבר ניתן מוקדם יותר בתהליך יש לבחון האם ניתן כשורה (סעיף 12 לחוק הנוער טיפול והשגחה). כמו כן הליך הביניים בתוקף 30 יום ובית המשפט יכול להאריך בעוד 60 יום. בית המשפט ישקול בהליך ביניים -

1. נזקקות לכאורה - לא ברמת נזקקות מלאה. נראה כי אכן התקיים התנאי. האם מזניחה אותה, הטיפול במסגרת החוץ ביתית לא מסייע ור' מידרדרת.

2. טיפול הולם המותאם לצרכי הילד - לאור כשלון המסגרת החוץ ביתית נראה כי מעון נעול הוא המסגרת המתאימה והטיפול שתקבל שם יהיה המתאים ביותר. במבט לאחור לאור הצלחת הטיפול שנראה שזה אכן היה נכון.

3. צורך מיידי - ר' מעורבת בעבירות ונחקרת במשטרה, היא לא מגיעה לבית הספר וזכויותיה נפגעות. הצורך מיידי.

נראה כי צו הביניים ניתן באופן תקין.

ההליך הפלילי בקרב ילדים הינו בדגש שיקומי (סעיף 1(א) לחוק הנוער שפיטה וענישה). הוכח כי לילדים במאסר משתקמים פחות ואף נוטים לרציבידיזם. זכויותיהן של ילדים עוברי חוק מעוגנות גם כן באמנה בסעיף 40 והדין הישראלי מותאם לכך. חשוב לציין גם את העובדה כי ר' היא נקבה ובישראל אין כלא ייעודי לנשים אשר על פי רוב נמצאות במקום במעון נעול (כפי שר' נמצאת בשלב זה).

תחילה יש לוודא כי ההליך שקדם להמלצת המשטרה התנהל באופן תקין. ראשית האם ר' נחקרה תחילה כעדה או כחשודה מלכתחילה?

במקרה שנחקרה כעדה האם נחקרה במקום שהותה (המעון) או במשטרה? (סעיף 9(ב) לחוק הנוער שפיטה). במקרה בו נחקרה במשטרה האם התקיימו התנאים הרלוונטיים המפורטים בסעיף?

במקרה שהחקירה התחילה כעדה ותוך כדי ר' הפכה לחשודה האם המשך החקירה התנהל כחוק (סעיף 9(ה) לחוק הנוער שפיטה).

האם החקירה בוצעה בידעת מנהל המעון והאם? (סעיף 9(ו)(ב) לחוק הנוער שפיטה). במקרה שלא, האם התקיימו התנאים המפורטים בסעיף 9(ז)?

במקרה שהודיעו לאמא - האם מומשה זכותה לנכוח במהלך החקירה? (סעיף 9(ח) לחוק). או התקיימו התנאים המנויים בסעיף לשלול זכות זו.

האם הודיעו לר' על זכויותיה טרם החקירה (9(ט) לחוק). האם החקירה התקיימה במהלך היום בין השעות 07:00-22:00 (סעיף 9(י)/9(ד)(א) בהא לחשודה או עדה). האם ניתן לר' הזדמנות להתייעץ עם עורך דין? האם ר' נחקרה על ידי חוקר נוער?

בהנחה שההליך התנהל באופן תקין נבחן את המעצר. לעמדתך, ניתן היה להשיג מעטרת המעצר לחקירה גם ללא המעצר בפועל (סעיף 10(א) לחוק). עם זאת, ר' הועברה למעון בכל מקרה כך שהשפעה זו זניחה. היא הוחזקה בנפרד מבגירים כנדרש בחוק (סעיף 13(א) לחוק).

נראה כי המשטרה גם עמדה בזמנים להבאה בפני שופט (סעיף 10(ד) לחוק). האם אמה של ר' קיבלה הודעה על דיון המעצר (סעיף 10(ח)).

מרגע שהתבצע המעצר קיום תסקיר של שירות המבחן לנוער. חוות הדעת של קצין המבחן הייתה חיובית ביותר. על כן, יש לשקול בחיוב רב מעבר להליך חלופי במקום הגשת כתב האישום וצעידיה במסלול הפלילי (סעיף 12 לחוק). ר' משתפת פעולה עם הליך השיקום שלה ויש מקום להמשיך הליך חיובי ומשמעותי זה, שיתרום לה ולחברה הרבה יותר מאשר הליך פלילי ומאסר. יש לקחת בחשבון גם את העובדה שמדובר בנערה אישה, וידוע כי נשים לרוב מופנמות יותר (ACTING IN) מה שמסביר את שאמרה בחקירה - היא לא סייעה לחברתה כיוון שפחדה.

היה ויוחלט כן ללכת בהליך הפלילי קיימת לר' זכות השתתפות להשמיע את קולה (סעיף 17(א) לחוק). נקווה שבהליך זה ר' תזוכה מהאישומים כנגדה אך הבמקרה שלא, לאחר שתורשע וטרם הכרעת הדין יש לקיים הערכה נוספת של שירות המבחן (סעיף 22 לחוק). לסנגור יש זכות לעיין בתסקיר בבית המשפט (סעיף 23 לחוק).

בהכרעת הדין יוכל בית המשפט להטיל על ר' עונש מאסר. עם זאת הוא יוכל גם לקבוע לה צו טיפול ולאפשר לה הליך שיקומי נכון וטוב יותר על אף ההרשעה והכתם שילווה אותה או לא להטיל עליה עונש (סעיף 24 לחוק). רצוי שיבחר בדרך זו. כאמור מעלה - ההליך הפלילי בקרב ילדים הינו שיקומי במהותו ויש לקחת זאת בחשבון (בית המשפט אף רשאי לחרוג ממתחם הענישה ההולם לשם כך). את הליך הטיפול ניתן אף יהיה לשנות ככל שתתקדם בתהליך לחיוב או לשלילה (סעיף 30 לחוק).

סביר שאם יוטל עליה מאסר היא תרצה אותו ממילא במעון נעול, בין אם ייקבע כך בהחלטת בית המשפט או מכורח המציאות שבה אין כלא לנערות.

בהתייחס לעבירת המין שבוצעה בד' - האם לאנשי הצוות או המנהל במסגרת החוץ ביתית בה שהו הייתה ידיעה על העבירה שבוצעה לכאורה? אם כן, האם/מדוע לא מימשו את חובת הדיווח בה הם מחוייבים לפי סעיף 368(ד)(ד)? מדובר על אחריות מוגברת בגלל רגישות ומצב הילדים הן בענישה והן באופן הבחינה - לא בקריבה למעשה בלבד אלא בכלל אם בוצע בעבר גם אם מזמן.

+45

(1)

ניקוד על שאלה 2